

DECIZIE

06 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Dumitru Visternicean, Dumitru Mardari
Nicolae Craiu, Mariana Pitic

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de administratorul insolvenței Întreprinderii Internaționale de Stat „Acva Nord”, Coltun Elvira,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Panici Tudor împotriva Întreprinderii Internaționale de Stat „Acva Nord”, în proces de insolvență cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la serviciu și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 24 octombrie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de administratorul insolvenței Întreprinderii Internaționale de Stat „Acva Nord”, Coltun Elvira și menținută hotărârea Judecătoriei Soroca, sediul Central din 06 iulie 2017,

c o n s t a t ă

La 07 decembrie 2016, Panici Tudor a depus cerere de chemare în judecată, modificată la 24 mai 2017, împotriva ÎIS „Acva Nord”, în proces de insolvență cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la serviciu și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că în baza contractului individual de muncă nr. 19 din 01 iunie 2014, a fost numit în funcția de administrator al ÎIS „Acva Nord” pe o perioadă determinată până la 01 iunie 2017. Prin hotărârea Curții de Apel Bălți din 05 februarie 2016, a fost intentat procesul de insolvență față de ÎIS „Acva Nord”, în funcția de administrator al insolvenței fiind desemnată Coltun Elvira. Astfel, contractul individual de muncă nr. 19 din 01 iunie 2014 a fost suspendat prin ordinul nr. 23 din 08 februarie 2016, iar conform ordinului nr. 24 din 08 februarie 2016, dânsul a fost numit în funcția de șef de producere în cadrul procedurii de insolvență, începând cu data de 08 februarie 2016, fără dreptul de semnare a actelor de dispoziție. În aceeași zi a fost încheiat contractul individual de muncă nr. 1 pe o perioadă determinată și anume, pentru perioada procedurii de insolvență.

Menționează Panici Tudor că potrivit actului de constatare a absenței nemotivate a salariatului de la serviciu din 15 noiembrie 2016, s-a constatat precum că dânsul, fără a avea delegație de la administratorul insolvenței, la 23 septembrie 2016, 07 octombrie 2016, 12 octombrie 2016, 28 octombrie 2016, 02 noiembrie 2016 și 11 noiembrie 2016, s-a deplasat în mun. Chișinău și mun. Bălți cu automobilul de serviciu împreună cu șoferul Cepurneac Nicolae, cauzând prejudiciu material întreprinderii, compus din cheltuieli nejustificate de combustibil și sustragerea șoferului de la exercitarea atribuțiilor sale, inclusiv uzarea mijlocului de transport ce aparține întreprinderii insolvente ÎIS „Acva Nord”. În consecință, prin ordinul nr. 261 din 15 noiembrie 2016, emis de administratorul insolvenței ÎIS „Acva Nord”, în proces de insolvență, Coltun Elvira, dânsul a fost concediat din funcția de șef de producere în temeiul prevederilor art. 86 alin. (1) lit. h) Codul muncii – absență repetată fără motive întemeiate de la lucru timp de 4 ore consecutive (fără a ține cont de pauza de masă) în timpul zilei de muncă, cât și lit. p) a prezentului articol – încălcarea gravă a obligațiilor de muncă de către adjuncții săi.

Consideră reclamantul că ordinul de concediere este ilegal și pasibil de a fi anulat, deoarece la emiterea acestuia pârâta a încălcat prevederile art. 208 alin. (1) Codul muncii, care stipulează că până la aplicarea sancțiunii disciplinare, angajatorul este obligat să ceară în scris salariatului o explicație privind fapta comisă, la caz lipsind dovada solicitării de către angajator de a da explicații privind pretinsa faptă comisă. De asemenea, angajatorul nu a probat prin înscrisuri faptul constatării absenței repetate fără motive întemeiate de la lucru timp de 4 ore consecutive în timpul zilei de muncă, circumstanță care duce la nulitatea ordinului din 15 noiembrie 2016.

Sustine Panici Tudor că absența sa de la locul de muncă a fost motivată și anume, la 23 septembrie 2016 dânsul s-a deplasat în or. Chișinău la organizarea unei ședințe de lucru, organizată în incinta sediului SRL „Axima Grup”, fapt confirmat prin procesul-verbal nr. 1 din 23 septembrie 2016 de constatare și evaluare a gradului de îndeplinire a lucrărilor și evaluării documentației tehnice a utilajului instalat la stațiile de pompare a ÎIS „Acva Nord”, la fel și la 07 octombrie 2016, 12 octombrie 2016, 28 octombrie 2016, 02 noiembrie 2016 și 11 noiembrie 2016 s-a deplasat în or. Chișinău la ședințe de lucru desfășurate în incinta sediului SRL „Axima Grup” potrivit actelor de constatare nr. 2 din 07 octombrie 2016, nr. 3 din 12 octombrie 2016, nr. 5 din 28 octombrie 2016, nr. 6 din 02 noiembrie 2016 și nr. 8 din 11 noiembrie 2016.

Declară reclamantul că prin concedierea ilegală a fost lipsit de dreptul de a-și continua munca în întreprinderea în care a activat 10 ani 3 luni și 15 zile în funcția de conducător fără abateri de la disciplina de muncă, fiindu-i provocată astfel profundă nedumerire și suferință afectivă. Salariul primit reprezintă o sursă de venit considerabilă pentru familia sa la care a mizat și respectiv, a suportat și suferă până-n prezent profunde frustrări legate de concedierea sa într-un mod arbitrar.

Solicită Panici Tudor anularea ordinului administratorului insolvenței ÎIS „Acva Nord”, Coltun Elvira nr. 261 din 15 noiembrie 2016 „Cu privire la concedierea-desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă”, restabilirea în funcția de șef de producere deținută în cadrul ÎIS „Acva Nord”, în proces de insolvență în baza contractului individual de muncă nr. 1 din 08 februarie 2016, încasarea din contul pârâtei a salariului mediu pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă, încasarea cu titlu de prejudiciu moral pentru concedierea ilegală a sumei de 25 740 lei, echivalentul a 3 salarii lunare și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Soroca, sediul Central din 06 iulie 2017, acțiunea a fost admisă integral. S-a anulat ordinul nr. 261 din 15 noiembrie 2016 cu privire la concedierea-desfăcerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă cu Panici Tudor și s-a restabilit ultimul la locul de muncă în funcția de șef de producere deținută în cadrul ÎIS „Acva Nord” potrivit contractului individual de muncă nr. 1 din 08 februarie 2016. S-a încasat din contul ÎIS „Acva Nord”, în proces de insolvență în beneficiul lui Panici Tudor salariul mediu pentru întreaga absență forțată de la muncă și anume perioada 15 noiembrie 2016 – 06 iulie 2017 în mărime de 65 371 lei, suma de 25 740 lei, echivalentul a 3 salariu lunare, cu titlu de prejudiciu moral pentru concediere ilegală și suma de 5000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică. Totodată, s-a încasat din contul ÎIS „Acva Nord”, în proces de insolvență în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 270 lei.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 24 octombrie 2017, a fost respins apelul declarat de administratorul insolvenței ÎIS „Acva Nord”, Coltun Elvira și menținută hotărârea Judecătorei Soroca, sediul Central din 06 iulie 2017.

La 27 februarie 2018, administratorul insolvenței ÎIS „Acva Nord”, Coltun Elvira a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Bălți din 24 octombrie 2017 și restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În susținerea recursului, recurentul a invocat că la 06 iulie 2017, ora 10:28, a depus în cancelaria Judecătorei Soroca, sediul Central cerere cu privire la strămutarea cauzei în temeiul art. 43 alin. (2) lit. f) CPC - există bănueli că nepărtinirea judecătorilor ar putea fi știrbită de circumstanțele cauzei sau de calitatea participanților la proces, care însă nu a fost examinată, fapt ignorat de către prima instanță și de Curtea de Apel Bălți.

Consideră administratorul insolvenței ÎIS „Acva Nord”, Coltun Elvira că instanțele ierarhic inferioare au pronunțat hotărâri arbitrare, interpretând în mod eronat normele de drept material, or, pentru perioada absenței salariatului Panici Tudor de la locul de muncă și anume pentru zilele de 23 septembrie 2016, 07 octombrie 2016, 12 octombrie 2016, 28 octombrie 2016, 02 noiembrie 2016 și 11 noiembrie 2016, ultimul nu a fost delegat nici verbal și nici în formă scrisă de către administratorul insolvenței, în acest sens nefiind emis niciun ordin sau dispoziție. Astfel, actele prezentate de către intimatul-pârât ca dovadă a locului aflării în timpul lucrului în zilele menționate, nu pot servi ca probă pentru absența motivată a acestuia.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia Curții de Apel Bălți din 24 octombrie 2017 redactată integral, a fost expediată în adresa recurentului la 28 decembrie 2017 (f.d. 172) și a fost recepționată la 11 ianuarie 2018, fapt confirmat prin semnătura pe avizul de recepție (f.d. 178).

În circumstanțele relevate, recursul declarat de administratorul insolvenței ÎIS „Acva Nord”, Coltun Elvira la 27 februarie 2018 se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

La 15 martie 2018, în adresa intimatului Panici Tudor a fost expediată copia recursului declarat de administratorul insolvenței ÎIS „Acva Nord”, Coltun Elvira, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 20 aprilie 2018, Panici Tudor a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului și menținerea hotărârilor instanțelor ierarhic inferioare, pe care le consideră legale și întemeiate.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 16 mai 2018, recursul declarat de către administratorul insolvenței ÎIS „Acva Nord”, Coltun Elvira a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursul declarat și obiecțiile expuse în referință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 373 alin. (1) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

În conformitate cu art. 238 alin. (2) CPC, completul de judecată deliberează, sub conducerea președintelui ședinței, toate problemele prevăzute de lege care urmează să fie soluționate, apreciază probele, determină circumstanțele și caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admiterea acțiunii.

Iar prevederile art. 239 CPC stipulează că hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată.

Potrivit art. 43 alin. (2) lit. f) CPC, instanța strămută cauza la o altă instanță dacă există bănuieli că nepărtinirea judecătorilor ar putea fi știrbită de circumstanțele cauzei sau de calitatea participanților la proces.

Alin. (4) al aceluiași articol stipulează că strămutarea cauzei în cazurile prevăzute la alin. (2) lit. d), e), f) și g) se efectuează de către instanța ierarhic superioară, a cărei încheiere nu se supune niciunei căi de atac.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei, rezultă că ultima ședință de judecată a instanței de fond de examinare a prezentei cauze civile, a fost numită pentru 06 iulie 2017, ora 13.00, părțile fiind înștiințate legal despre locul, data și ora ședinței.

La 06 iulie 2017, ora 10.28, administratorul insolvenței pârâtei ÎIS „Acva Nord”, Coltun Elvira a înregistrat în cancelaria Judecătoriei Soroca, sediul Central o cerere de strămutare a cauzei la o altă instanță egală în grad în temeiul prevederilor art. 43 alin. (2) lit. f) CPC - există bănuieli că nepărtinirea judecătorilor ar putea fi știrbită de circumstanțele cauzei sau de calitatea participanților la proces, cererea fiind înregistrată cu numărul 5725 (f.d. 123).

Potrivit procesului-verbal, la ședința de judecată din aceeași dată, numită pentru ora 13.00, administratorul insolvenței pârâtei ÎIS „Acva Nord”, Coltun Elvira nu s-a prezentat, cauza fiind examinată în lipsa acestuia, doar cu participarea intimatului-reclamant Panici Tudor și a reprezentantului acestuia, avocatul Felișcan Victor (f.d. 115 verso – 119).

Necâtând la faptul că în cancelaria judecătoriei a fost depusă de către administratorul insolvenței pârâtei ÎIS „Acva Nord”, Coltun Elvira, cerere de strămutare a

cauzei la o altă instanță, în procesul-verbal al ședinței de judecată a fost indicat că cereri și demersuri nu au fost depuse de către participanții la proces, instanța de judecată examinând cauza în fond, cu pronunțarea hotărârii Judecătoria Soroca, sediul Central din 06 iulie 2017, prin care acțiunea lui Panici Tudor a fost admisă integral.

La 07 iulie 2017, administratorul insolvenței pârâtei ÎIS „Acva Nord”, Coltun Elvira a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoria Soroca, sediul Central din 06 iulie 2017 și restituirea cauzei spre rejudecare în prima instanță, invocând neexaminarea cererii de strămutare a cauzei.

Curtea de Apel Bălți, prin decizia din 24 octombrie 2017, a respins apelul declarat de administratorul insolvenței pârâtei ÎIS „Acva Nord”, Coltun Elvira și a menținut hotărârea primei instanțe, argumentând că cererea de strămutare a cauzei a fost primită de către judecătorul care nemijlocit a judecat cauza abia la ora 14.11, adică după pronunțarea dispozitivului hotărârii din 06 iulie 2017.

Analizând materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că într-adevăr în cererea de strămutare depusă de administratorul insolvenței ÎIS „Acva Nord”, Coltun Elvira la 06 iulie 2017 în cancelaria Judecătoria Soroca, sediul Central, este făcută mențiunea că a fost primită de către judecător în aceeași zi la ora 14.11, adică după ședința de judecată numită pentru ora 13.00, însă circumstanța dată nu constituie temei de neexaminare a cererii respective, or, cererea a fost depusă cu respectarea prevederilor legii și anume, la ora 10.28, înainte de ora la care a fost numită ședința de judecată – 13.00.

În asemenea condiții, instanța de apel urma să înlăture omisiunea admisă de către Judecătoria Soroca, sediul Central și să întreprindă măsurile necesare pentru examinarea cererii de strămutare în conformitate cu art. 43 alin. (4) CPC.

Astfel, Curtea de Apel Bălți nu a corectat această omisiune contrar prevederilor art. 373 alin. (1) CPC, care consacră expres obligațiunea instanței de apel de a verifica în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

În consecință, instanța de recurs conchide că la caz exigențele legalității și temeiniciei unei hotărâri judecătorești nu au fost respectate, prin neexaminarea unei cereri înainte de către participantul la proces cu respectarea procedurii legale stabilite, fiind afectate însuși principiul securității raporturilor juridice și dreptul la un proces echitabil garantat de art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Se reține că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat importanța existenței unor garanții suficiente în vederea excluderii oricărei îndoieli legitime în privința imparțialității magistraților, art. 6 §1 din Convenție impunându-i fiecărei instanțe naționale obligația de a verifica dacă reprezintă, așa cum este formată ea, o „instanță imparțială” în sensul acestei prevederi.

Prin urmare, neexaminarea cererilor de strămutare a cauzei la o altă instanță, depuse de către participanții la proces care consideră că există bănuieli că nepărtinirea judecătorilor ar putea fi știrbită de circumstanțele cauzei sau de calitatea participanților, ar putea înfrânge dreptul acestora la un proces echitabil.

Date fiind cele relevate, se constată cu certitudine că instanța de fond a soluționat cauza cu încălcarea normelor de drept procedural, iar instanța de apel, contrar

obligațiilor de verificare ce îi revin conform legii, a menținut hotărârea instanței inferioare fără a remedia omisiunile admise de către prima instanță.

Ținând cont de imposibilitatea instanței de recurs de a corecta respectivele omisiuni de procedură și reiterând inexistența temeiurilor legale pentru a remite cauza spre rejudecare în instanța de fond (art.432 alin.(3) lit. d) și f) CPC), Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează asupra remiterii cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că hotărârile judecătorești pronunțate nu satisfac standardele procedurale ale legalității și temeiniciei unui act judecătoresc, omisiuni care nu pot fi corectate de către instanța de recurs la examinarea cauzei în ordine de recurs, și având în vedere lipsa temeiurilor legale de a restitui cauza spre rejudecare în prima instanță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de administratorul insolvenței ÎIS „Acva Nord”, Coltun Elvira, a casa integral decizia Curții de Apel Bălți din 24 octombrie 2017 și a remite cauza spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de administratorul insolvenței Întreprinderii Interraionale de Stat „Acva Nord”, Coltun Elvira.

Se casează integral decizia Curții de Apel Bălți din 24 octombrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Panici Tudor împotriva Întreprinderii Interraionale de Stat „Acva Nord”, în proces de insolvență cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la serviciu și repararea prejudiciului moral, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Dumitru Visternicean

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu

Mariana Pitic